

Коломоєць А.В.

кандидат медичних наук, докторант,

Національна медична академія післядипломної освіти

імені П.Л. Шупика,

Директор «Медсервісгруп»

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПОНЯТТЯ «ЛОГІСТИКИ» ТА «ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ» В УПРАВЛІННІ КНП ЗАКЛАДОМ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Сучасні управлінці в усіх сферах підприємницького бізнесу тепер часто вживають на практиці такі терміни, як «стратегія розвитку фірми», «тактичне планування», «логістичний підхід», «логістика товарно-матеріальних запасів». Розвиток логістичного підходу в управлінні КНП закладом охорони здоров'я багато в чому визначається обслуговуванням пацієнтів на завершальному етапі логістичного ланцюжка. На цьому етапі взаємодіють два потоки: потік медичних послуг, що надаються колективами закладу охорони здоров'я (медичним персоналом), і потік пацієнтів, яким необхідні ці послуги. При цьому, на всьому шляху руху пацієнти виступають не тільки об'єктами управління, а й об'єктами обслуговування.

У цій взаємодії найчастіше медичні послуги надаються медичним персоналом на своєму робочому місці, тобто потік медичних послуг характеризується постійним місцем без переміщення учасників в просторі, але з певними часовими характеристиками. Однак в системі охорони здоров'я спостерігається й інше явище, коли медичний персонал переміщається до нетранспортабельних пацієнтів, надаючи медичну допомогу, в наступних випадках: виклик сімейного лікаря додому; швидка медична допомога; катастрофи, епідемії.

Сутність адаптації закладів охорони здоров'я до ринкової економіки в умовах реформування полягає в їх готовності і здатності швидко пристосовуватися і успішно функціонувати в постійно мінливих умовах конкурентного середовища, яке складається під комплексним впливом політичних, економічних, соціальних, правових, культурних та інших факторів, що впливають на роботу медичного закладу. Підвищення рівня адаптації закладів охорони здоров'я до реформ (утворення комунальних некомерційних підприємств – КНП) неминуче пов'язане з комплексним

рішенням існуючих нині проблем усіма відомими шляхами: правовим, економічним, адміністративним, інформаційним, психологічним. Однак їх конкретні напрямки можуть бути реалізовані тільки на основі логістичного підходу до управління, який включає в себе кілька аспектів.

По-перше, це приведення у відповідність реальної структури надання медичної допомоги потребам населення за рахунок ефективного управління потоковими процесами в КНП сфери охорони здоров'я; по-друге, це широке впровадження в практику охорони здоров'я економічних регуляторів лікувально-діагностичного процесу; розподіл бюджетних ресурсів між КНП відповідно до їх можливостей; по-третє, це формування в медичній установі релевантної інформації, що забезпечує ефективність управління. Вказана логістична модель організації системи управління КНП закладів охорони здоров'я дозволить підвищити рівень їх адаптації до роботи в умовах реформування і збільшити ефективність діяльності з медичного обслуговування населення [9].

Незважаючи на широке використання терміну, з нашої точки зору, трактування логістики є різнобічними. Однак усі їх можна розділити на три основні групи, згідно яких дане поняття виступає у вигляді: напрямку в господарській діяльності, що полягає в управлінні матеріальними потоками сфери виробництва та обігу. Цільова орієнтація – своєчасна поставка ресурсів; міждисциплінарного наукового напрямку, за допомогою якого відбувається пошук нових можливостей підвищення ефективності управління матеріальними потоками; підприємницької концепції, способу мислення, що є середовищем творчості бізнесмена із стратегічною орієнтацією його бізнесу.

В результаті вказані групи визначень можна інтегрувати за головною характеристикою логістики як науки – здійснювати організацію потоку всередині підприємства, тобто протягом усього виробничого ланцюга – від стадії розрахунку з постачальниками до стадії отримання грошей за доставку готової продукції споживачеві. Одним із базових понять логістики є поняття логістичної системи. Логістична система – це адаптована система зі зворотним зв'язком, яка виконує ті або інші логістичні функції (рис. 1), складається з двох підсистем (рис. 2) і має розвинений зв'язок із зовнішнім середовищем.

Виходячи з цього, В.П. Філіпішин основними елементами медичного постачання ресурсів у КНП закладу охорони здоров'я вважає виробничі

запаси, транспорт, обслуговування, складське господарство, інформаційний зв'язок та контроль [10].

Слід зазначити, що хоча концепція логістичного управління, що розглядає матеріальні, інформаційні та інші потоки як єдине ціле, є новою, практично ця концепція реалізується за допомогою різноманітних, але перевірених практикою економіко-математичних методів і моделей.

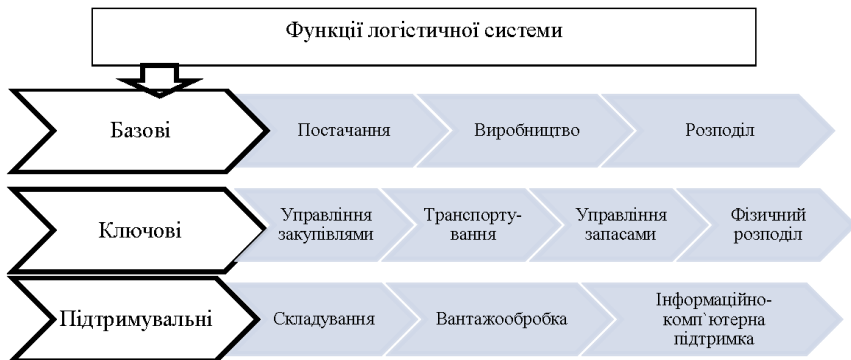

Рис. 1. Функції логістичної системи

Джерело: складено автором на основі [4; 7]

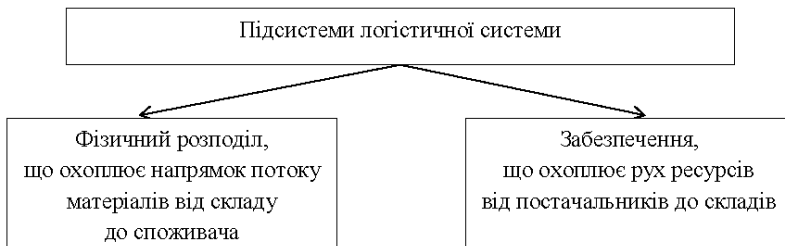

Рис. 2. Підсистеми логістичної системи

Джерело: складено автором на основі [4; 7]

Таким чином, визначається місце загальної концепції логістичного управління серед інших напрямків дослідження і управління, таких як адміністрування, маркетинг і традиційний менеджмент.

Згідно концепції логістичного управління, КНП закладу охорони здоров'я для розвитку логістичних систем необхідно керуватися

сформованими принципами логістики. Так принципи логістики доцільно застосовувати в організації роботи рецепсій КНП (здійснення запису та направлення пацієнта до лікарів різного профілю). Організацію вказаного виду праці, оптимізацію потоків інформації, контроль за створенням черг можна вважати ефективними видами комплексного логістичного аналізу внутрішніх потоків економічних структур. Пропонуємо також впроваджувати логістичні підходи для оптимізації внутрішніх потоків медичного персоналу та хворих, їхнього забезпечення і обслуговування медичним обладнанням у лікувально-профілактичних установах. Одним з можливих напрямків застосування логістики у КНП, на наш погляд, є організація взаємодії закладів із службою швидкої допомоги в режимі реального часу. В результаті відбудеться оптимізація потоку хворих до лікарень, усунення піку їхнього перенавантаження, підготовка персоналу та обладнання до прийняття тяжких хворих тощо.

Таким чином, впровадження управлінського підходу в КНП сфери охорони здоров'я на основі логістичного менеджменту обумовлено не стільки розвитком обсягу виробництва медичних товарів і послуг, скільки становленням ефективних бізнес-процесів, результатом яких є успішна адаптація медичних установ до нових реформ. Також варто відмітити, що в даний час утворення КНП закладу охорони здоров'я за необхідності раціонального використання ресурсів, задіяних в різних потоках обслуговування пацієнтів, набуває інноваційного значення. Для мобілізації наявних резервів необхідно підвищити рівень економічної роботи, використовуючи сучасні методи управління потоками ресурсів і вдосконалюючи систему оплати праці працівників КНП.

На даному етапі розвитку регіонів, важливим елементом діяльності інноваційних систем в логістиці стають управління нововведеннями і оцінка інвестицій, а також логістична координація в процесі вироблення рішень, що стосуються продуктових або процесних інновацій. Транспортні інновації використовуються в організації та управлінні, як сферою матеріального виробництва, так і невиробничої сферою, до якої відноситься охорона здоров'я. При цьому, логістичні інновації, відчуючи необхідність регулярної реновації технічних засобів, активно впливають на розвиток науково-технічного прогресу [3, с. 122].

Брак товарів, що пропонується КНП сфери охорони здоров'я, може привести до того, що споживачі почнуть активно шукати їм альтернативу. Затримки або перебої в доставці можуть вплинути на

здоров'я пацієнтів. У такому випадку пропонуємо КНП закладам охорони здоров'я створення власних логістичних центрів для забезпечення надійного безперебійного ланцюга поставок, завдяки яким буде можлива своєчасна доставка продукції необхідної якості та кількості, в потрібне місце і в потрібний час. Тому особливістю інноваційної діяльності логістичних центрів в КНП є переважання технологічних інновацій, пов'язаних з впровадженням нового або значно поліпшеного методу організації доставки товару медичного призначення. До таких відносять: значні зміни в технології перевізного процесу, транспортних засобах, об'єктах транспортної інфраструктури, інформаційних технологіях, зокрема в програмному забезпеченні.

Список використаних джерел:

1. Инновационные технологии в логистике и управлении цепями поставок: сб. научн. ст. Москва : Эс-Си-Эм Консалтинг, 2015. 156 с.
2. Кальченко А.Г. Логістика: навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2000. 148 с.
3. Трифонова Н.Ю. Адаптация медицинских учреждений к работе в условиях рынка. *Здравоохранение*. 2008. № 9.
4. Філіпішин В.П. Застосування логістичних підходів у роботі лікувально-профілактичних закладів.

Колосовська А.І., Гончаренко Т.А.

студенти;

Коваленко О.О.

старший викладач,

ПВНЗ «Київський медичний університет»

ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ЯК МЕДИКО-СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА ХХІ СТОЛІТТЯ

Актуальність: Конституція України визнає людину, її життя і здоров'я найвищою соціальною цінністю, отже дослідження стану популяційного здоров'я на різних рівнях є актуальним.